PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS
2006 m. birželio 21 d. *

Byloje T-47/02

Manfred Danzer, gyvenantis Lince (Austrija),

Hannelore Danzer, gyvenanti Lince,

atstovaujami iš pradžių advokatų J. Hintermayr, M. Krüger, F. Haunschmidt, G. Minichmayr ir P. Burgstaller, vėliau – J. Hintermayr, F. Haunschmidt, G. Minichmayr, P. Burgstaller, G. Tusek, T. Riedler ir C. Hadeyer,

ieškovai,

prieš

Europos Sąjungos Tarybą, atstovaujamą M. Giorgi Fort ir M. Bauer,

atsakovę,

* Proceso kalba: vokiečių.

dėl prašymo pagal EB 288 straipsnį atlyginti žalą, kurią ieškovai tariamai patyrė dėl pareigos metinėse bendrovių, kurių valdytojai jie yra, atskaitomybėse skelbti tam tikrą informaciją pagal 1968 m. kovo 8 d. Pirmosios Tarybos direktyvos 68/151/EEB dėl apsaugos priemonių, kurių valstybės narės, siekdamos suvienodinti tokias apsaugos priemones visoje Bendrijoje, reikalauja iš Sutarties 58 straipsnio antrojoje pastraipoje (EB sutarties 58 straipsnio antroji pastraipa, dabar – EB 48 straipsnio antroji pastraipa) apibrėžtų bendrovių, jų narių ir kitų interesų apsaugai, koordinavimo (OL L 65, p. 8) 2 straipsnio 1 dalies f punktą ir 1978 m. liepos 25 d. Ketvirtosios Tarybos direktyvos 78/660/EEB, grindžiamos Europos ekonominės bendrijos steigimo sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punktu (EB sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punktas, dabar po pakeitimo – EB 44 straipsnio 2 dalies g punktas) dėl tam tikrų tipų bendrovių metinių atskaitomybių (OL L 222, p. 11), 47 straipsnį ir dėl prašymo pripažinti minėtas nuostatas negaliojančiomis,

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(trečioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas M. Jaeger, teisėjai V. Tiili ir O. Czúcz,

posėdžio sekretorius I. Natsinas, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2005 m. lapkričio 16 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Teisinės ir faktinės bylos aplinkybės

1 1968 m. kovo 9 d. Pirmosios Tarybos direktyvos 68/151/EEB dėl apsaugos priemonių, kurių valstybės narės, siekdamos suvienodinti tokias apsaugos priemones visoje Bendrijoje, reikalauja iš Sutarties 58 straipsnio antrojoje pastraipoje (EB sutarties 58 straipsnio antroji pastraipa, dabar – EB 48 straipsnio antroji pastraipa) apibrėžtų bendrovių, jų narių ir kitų interesų apsaugai, koordinavimo (OL L 65, p. 8, toliau – Pirmoji įmonių direktyva) šios bylos faktinėmis aplinkybėmis galiojusios redakcijos 2 straipsnio 1 dalies f punkte numatyta:

„Valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad bendrovės būtinai skelbtų bent šiuos dokumentus ir duomenis:

<...>

f) kiekvienų finansinių metų balansą ir pelno (nuostolio) ataskaitą. <...>“

2 Pagal tos pačios direktyvos 6 straipsnį:

„Valstybės narės numato atitinkamas nuobaudas tokiais atvejais, kai:

— neatskleidžiamas balansas ir pelno (nuostolio) ataskaita, kaip reikalaujama 2 straipsnio 1 dalies f punkte."

3 Pagal 1978 m. liepos 25 d. Ketvirtosios Tarybos direktyvos 78/660/EEB, grindžiamos Europos ekonominės bendrijos steigimo sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punktu (EB sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punktas, dabar po pakeitimo – EB 44 straipsnio 2 dalies g punktas) dėl tam tikrų tipų bendrovių metinių atskaitomybių (OL L 222, p. 11; toliau – Ketvirtoji įmonių direktyva), iš dalies pakeistos 1983 m. birželio 13 d. Septintąja Tarybos direktyva 83/349/EEB (OL L 193, p. 1), 47 straipsnio 1 dalis nurodo:

„1. Atitinkamai patvirtinta metinė atskaitomybė ir metinis pranešimas kartu su už atskaitomybės auditą atsakingo asmens išvada viešai skelbiamos kiekvienos valstybės narės įstatymų nustatyta tvarka, laikantis (Pirmosios įmonių direktyvos) 3 straipsnio nuostatų.

Tačiau valstybės narės įstatymai gali leisti metinio pranešimo neskelbti pirmiau nustatyta tvarka. Tokiu atveju jį turi būti galima laisvai gauti atitinkamoje valstybėje narėje registruotoje bendrovės būstinėje. Paprašius turi būti galima gauti viso pranešimo arba jo dalies kopiją už mokestį, neviršijantį šios paslaugos administracinių išlaidų."

4 Šios direktyvos 9, 10 ir 22–27 straipsniai atitinkamai aprašo balanso, pelno (nuostolio) ataskaitos schemas, kurias nurodo valstybės narės. Atitinkamai 43–45 ir 46 straipsniai aprašo priedo ir metinio pranešimo turinį.

5 Šios nuostatos buvo perkeltos į Austrijos teisę Įstatymu dėl atskaitomybių (*Rechnungslegungsgesetz*; BGBl. 475/1990) ir keičiančiu įstatymu dėl įmonių teisės (*EU-GesRÄG*; BGBl. 304/1996), iš dalies keičiančiu tam tikrus Austrijos prekybos kodekso (*Handelsgesetzbuch*; toliau – HGB) straipsnius. Remiantis Ketvirtąja įmonių direktyva, HGB numato skirtingą, nuo bendrovės dydžio priklausančią, skelbimo tvarką.

6 M. Danzer yra bendrovės *Dan-Küchen Möbelfabrik M. Danzer Gesellschaft mbH* (toliau – *Dan-Küchen Möbelfabrik*) dalininkas ir *Danzer Holding Gesellschaft mbH* (toliau – *Danzer Holding*) valdytojas, o H. Danzer – abiejų šių bendrovių (toliau – nagrinėjamos bendrovės) valdytoja.

7 Ieškovams pakartotinai atsisakius vykdyti pareigą skelbti nagrinėjamų bendrovių metinę atskaitomybę pagal HGB reikalavimus, Austrijos valdžios institucijos joms paskyrė baudas. Taigi faktinių bylos aplinkybių metu ieškovai sumokėjo 334 940 Austrijos šilingų (ATS), t. y. 24 341,04 EUR, ir dar gali būti nustatytos kitos baudos, siekiančios 20 800 EUR.

8 Ieškovai kelias iš šių baudų ginčijo kompetentinguose Austrijos teismuose. Atitinkamai 2002 m. birželio 20 d. ir sausio 31 d. dviem nutartimis Linco Aukščiausiasis regioninis teismas (*Oberlandesgericht Linz*) ir Austrijos Aukščiausiasis teismas (*Oberster Gerichtshof*) atmetė ieškovų ieškinius. Todėl *Oberster*

Gerichtshof nusprendė, kad nagrinėjami Austrijos teisės aktai yra suderinami su Bendrijos teise ir pagrindinėmis teisėmis bei su objektyvumo ir proporcingumo principais. Taip pat jis nusprendė, kad nereikia tenkinti ieškovų prašymo kreiptis į Teisingumo Teismą dėl prejudicinio sprendimo priėmimo.

Procedūra ir šalių reikalavimai

9 Ši byla buvo pradėta ieškovų ieškiniu, pateiktu Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai 2002 m. vasario 27 dieną.

10 2003 m. liepos 8 d. Pirmosios instancijos teismo ketvirtosios kolegijos pirmininko nutartimi remiantis Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 77 straipsnio c punktu šios bylos nagrinėjimas buvo sustabdytas, iki Teisingumo Teismas priims sprendimą sujungtose bylose C-435/02 ir C-103/03, *Springer AG prieš Zeitungsverlag Niederrhein GmbH & Co. Essen KG* ir *Hans-Jürgen Weske* dėl šiose bylose ginčijamų klausimų panašumo.

11 2004 m. rugsėjo 13 d. sprendimu dėl Pirmosios instancijos teismo kolegijų sudėties teisėjas pranešėjas buvo paskirtas į trečiąją kolegiją, dėl to ir ši byla buvo paskirta minėtai kolegijai.

12 2004 m. rugsėjo 23 d. Teisingumo Teismas išnagrinėjo minėtas bylas priimdamas nutartį (2004 m. rugsėjo 23 d. Nutartis *Springer*, C-435/02 ir C-103/03, Rink. p. I-8663, toliau – nutartis *Springer*).

13 Priėmus nutartį *Springer*, procesas šioje byloje buvo atnaujintas. Pirmosios instancijos teismas (trečioji kolegija) nurodė šalims pateikti savo pastabas dėl tolesnio šio ieškinio nagrinėjimo. Pastarosios pateikė savo pastabas 2004 m. lapkričio 22 ir 26 dienomis.

14 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu Pirmosios instancijos teismas nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir imdamasis Procedūros reglamento 64 straipsnyje numatytų proceso organizavimo priemonių nurodė ieškovams atsakyti į raštu pateiktus klausimus. Šis reikalavimas buvo įvykdytas.

15 Šalių pareikštos nuomonės žodžiu ir atsakymai į Pirmosios instancijos teismo klausimus buvo išklausyti per 2005 m. lapkričio 16 d. posėdį.

16 Tuo metu Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad ieškovai atsiėmė pradinį savo prašymą dėl ginčijamų nuostatų pripažinimo negaliojančiomis.

17 Ieškovai Pirmosios instancijos teismo prašo:

— priteisti iš Tarybos per keturiolika dienų sumokėti 24 341,04 EUR sumą, kuri gali būti padidinta,

— priteisti iš Tarybos bylinėjimosi išlaidas.

18 Taryba Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti ieškinį kaip nepriimtiną,

— nepatenkinus šio prašymo, atmesti jį kaip nepagrįstą,

— priteisti iš ieškovų bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Šalių argumentai

19 Taryba, nors oficialiai nepateikė prieštaravimo dėl priimtinumo, ginčija, kad ieškinys priimtinas, remdamasi tuo, jog, pirma, iš tiesų juo siekiama Pirmosios įmonių direktyvos 2 straipsnio 1 dalies f punkto ir Ketvirtosios įmonių direktyvos 47 straipsnio (toliau – ginčijamos nuostatos) panaikinimo ir, antra, ieškovai prieš kreipdamiesi į Pirmosios instancijos teismą turėjo palaukti jų pateikto ieškinio *Oberster Gerichtshof* dėl Linco aukščiausiojo regioninio teismo skirtų baudų (*Landesgericht Linz*) nagrinėjimo baigties. Iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad tuo atveju, kai asmuo mano, jog taikant, jo nuomone, neteisėtą norminį Bendrijos aktą jam buvo padaryta žala, jis turi galimybę, kai aktą įgyvendinti pavesta nacionalinės valdžios institucijoms, jį įgyvendinant ginčyti akto galiojimą nacionaliniame teisme nagrinėjant jo ir nacionalinės valdžios institucijų ginčą. Pastarasis teismas gali ir netgi privalo pagal EB sutarties 177 straipsnio (dabar –

EB 234 straipsnis) sąlygas pateikti Teisingumo Teismui klausimą dėl ginčijamo Bendrijos teisės akto galiojimo. Tačiau šio ieškinio egzistavimu veiksmingai užtikrinti suinteresuotų asmenų apsaugą galima, tik jeigu juo galima atlyginti tariamą žalą (1984 m. balandžio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Unifrex prieš Komisiją ir Tarybą*, 281/82, Rink. p. 1969, 11 punktas).

20 Be to, šioje byloje, jeigu Teisingumo Teismas, į kurį kreipėsi *Oberster Gerichtshof* dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, pripažintų šias nuostatas negaliojančiomis, šis teismas turėtų panaikinti nagrinėjamas baudas, nes šis ieškinys netektų dalyko.

21 Tačiau per posėdį Taryba pripažino, kad ieškovai išnaudojo visas jiems prieinamas teisinės gynybos priemones Austrijoje, 2002 m. sausio 31 d. nutartimi *Oberster Gerichtshof* atmetus jų prašymą panaikinti tam tikras baudas ir taip pat nurodžius, kad jis netenkina ieškovų prašymo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl ginčijamų nuostatų galiojimo.

22 Taip pat Taryba patvirtino savo abejones dėl ieškinio priimtinumo, nes iš tiesų juo siekiama, kad Pirmosios instancijos teismas bendrai pripažintų ginčijamų nuostatų neteisėtumą, o į tai turėtų atsižvelgti Austrijos valdžios institucijos ir Bendrijos teisės aktų leidėjas. Be to, Tarybos manymu, tai negali būti ieškinio dėl žalos atlyginimo dalykas.

23 Ieškovai nurodė, kad *Landesgericht Linz* skirtas baudas, nurodytas šiame ieškinyje, patvirtino *Oberster Gerichtshof* ir kad jos jau išieškomos. Be to, valstybės narės, perkeldamos besąlygiškas Pirmosios ir Ketvirtosios įmonių direktyvos nuostatas,

neturėjo jokios diskrecijos, dėl to pareiga skelbti, dėl kurios ieškovams buvo padaryta žala, turi būti priskirta Bendrijai, nors nagrinėjamos baudos buvo nustatytos atitinkamų Austrijos nuostatų pagrindu.

24 Galiausiai ieškovai mano, kad kompetentingiems Austrijos teismams atsisakius pateikti Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl galiojimo, nors jie tai privalėjo padaryti ir ginčijamų nuostatų galiojimas galėjo būti teisėtai nuginčytas, jų teisės veiksmingai gali būti apsaugotos tik pareiškus šį ieškinį. Šiuo klausimu jie teigia, kad *Oberlandesgericht Linz* ir *Oberster Gerichtshof* nuoroda į 1997 m. gruodžio 4 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Daihatsu Deutschland* (C-97/96, Rink. p. I-6843) jų ieškinius atmetančiose nutartyse neturi reikšmės šioje byloje. Iš to, kas pasakyta, jie daro išvadą, kad nors ieškinys dėl žalos atlyginimo Bendrijos teisme yra tik alternatyva nacionalinės teisinės gynybos priemonėms, šis ieškinys turi būti laikomas priimtinu, atsižvelgiant į tai, kad pagal Teisingumo Teismo praktiką minėtos teisinės gynybos priemonės neleidžia veiksmingai užtikrinti jų teisių apsaugos (1986 m. vasario 26 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Krohn prieš Komisiją*, 175/84, Rink. p. 753, ir 1989 m. gegužės 30 d. Sprendimas *Roquette frères prieš Komisiją*, 20/88, Rink. p. 1553).

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

25 Iš pradžių Taryba nurodė du nepriimtinumo pagrindus, grindžiamus, pirma, tuo, kad ieškovai neišnaudojo turimų nacionalinės teisinės gynybos priemonių, ir, antra kad šiuo ieškiniu dėl žalos atlyginimo iš tiesų siekiama panaikinti ginčijamas nuostatas.

26 Dėl pirmo pagrindo Taryba per posėdį pripažino, kad *Oberster Gerichtshof* atmetus ieškovų ieškinius dėl nagrinėjamų baudų, jis neturi pagrindo, kaip tai matyti ir iš dupliko priedų. Todėl Tarybos gynybos argumentai, kuriais siekiama atmesti ieškinį tuo pagrindu, kad nebuvo išnaudotos nacionalinės teisinės gynybos priemonės, turi būti atmesti.

27 Tačiau dėl antro Tarybos nurodyto pagrindo Pirmosios instancijos teismas primena, kad, remiantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, ieškinys dėl žalos atlyginimo pagal EB 288 straipsnio antrąją pastraipą yra savarankiškas ieškinys, kuris teisių gynimo priemonių sistemoje atlieka ypatingą funkciją ir priklauso nuo įgyvendinimo sąlygų, taikomų dėl jo specifinio dalyko. Jis skiriasi nuo ieškinio dėl panaikinimo, nes juo siekiama ne panaikinti konkrečią priemonę, o atlyginti institucijos padarytą žalą (1971 m. gruodžio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Zuckerfabrik Schöppenstedt prieš Tarybą*, 5/71, Rink. p. 975, 3 punktas; šio sprendimo 24 punkte minėto sprendimo *Krohn prieš Komisiją* 26 ir 32 punktai ir 1990 m. gegužės 17 d. Sprendimo *Sonito ir kt. prieš Komisiją*, C-87/89, Rink. p. I-1981, 14 punktas). Be to, ieškinio dėl žalos atlyginimo savarankiškumo principas pateisinamas ir tuo, kad toks ieškinys skiriasi nuo ieškinio dėl panaikinimo savo tikslu (2000 m. spalio 24 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Fresh Marine prieš Komisiją*, T-178/98, Rink. p. II-3331, 45 punktas).

28 Šiuo pagrindu išimties tvarka buvo nuspręsta, kad ieškinys dėl žalos atlyginimo turi būti pripažintas nepriimtinu, jeigu juo iš tiesų siekiama, kad būtų atšauktas galutinis aktas, o patenkinus šį ieškinį teisinės nagrinėjamo akto pasekmės būtų niekinės (šio sprendimo 24 punkte minėto sprendimo *Krohn prieš Komisiją* 30 punktas; 1995 m. kovo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cobrecaf ir kt. prieš Komisiją*, T-514/93, Rink. p. II-621, 59 punktas ir šio sprendimo 27 punkte minėto sprendimo *Fresh Marine prieš Komisiją* 50 punktas). Būtent taip yra, kai ieškiniu dėl žalos atlyginimo siekiama, kad būtų sumokėta suma, kurios dydis tiksliai atitinka ieškovo sumokėtus mokesčius vykdant galutinį aktą (šios sprendimo 24 punkte minėto sprendimo *Krohn prieš Komisiją* 33 punktas).

29 Šioje byloje ieškovų pateiktu ieškiniu siekiama gauti žalos, tariamai patirtos dėl kompetentingų Austrijos valdžios institucijų jiems skirtų baudų, atlyginimą, remiantis nacionaline teise, įgyvendinančia Pirmosios ir Ketvirtosios įmonių direktyvų ginčijamas nuostatas. Ieškovai jiems padarytą žalą įvertina konkrečia baudų, kurias jie turėjo sumokėti, suma, tai yra 24 341,04 EUR, o tai jie patvirtino per posėdį, pridurdami, kad jų ieškiniu siekiama šią sumą susigrąžinti. Reikia pripažinti, kad ieškovai nenurodė jokios kitos žalos, kuri galėtų būti laikoma nesusijusia vien su nedelsiant ir tik dėl šių sprendimų įgyvendinimo atsiradusiomis pasekmėmis.

30 Iš šių aplinkybių matyti, kad ieškovai šiuo ieškiniu dėl žalos atlyginimo siekia, kad būtų panaikinti sprendimai dėl baudų, kuriuos priėmė kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos, turinčios tokią teisę, tačiau Pirmosios instancijos teismas tokios kompetencijos neturi. Remiantis šio sprendimo 28 punkte minėta Bendrijos teismų praktika, galima daryti išvadą, kad ieškinys turi būti atmestas kaip nepriimtinas.

31 Be to, darant prielaidą, kad ginčijamos nuostatos gali būti laikomos tiesioginiu minėtų nacionalinių sprendimų dėl baudų šaltiniu, netgi jei Pirmosios įmonių direktyvos 6 straipsnis tik nurodo, kad valstybės narės turi numatyti „atitinkamas nuobaudas“, jeigu atitinkamos bendrovės neįvykdo Pirmoje ir Ketvirtoje įmonių direktyvose nustatytos pareigos skelbti jų metinę atskaitomybę, ir netgi jei ieškovai suinteresuoti, kad minėtos ginčijamos nuostatos būtų pripažintos neteisėtos, reikia pabrėžti, kad šis ieškinys dėl žalos atlyginimo neturi tam tinkamo pagrindo.

32 Reikia priminti, kad, remiantis Bendrijos teismų praktika, tuo atveju, kai asmuo mano, jog taikant, jo nuomone, neteisėtą norminį Bendrijos aktą, jam buvo padaryta

žala, jis turi galimybę, kai aktą įgyvendinti pavesta nacionalinės valdžios institucijoms, jį įgyvendinant ginčyti akto galiojimą nacionaliniame teisme nagrinėjant jo ir nacionalinės valdžios institucijų ginčą. Pastarasis teismas gali ir netgi privalo pagal EB 234 straipsnio sąlygas pateikti Teisingumo Teismui klausimą dėl ginčijamo Bendrijos teisės akto galiojimo (šio sprendimo 19 punkte minėto Teisingumo Teismo sprendimo *Unifrex prieš Komisiją ir Tarybą* 11 punktas ir 1987 m. rugsėjo 29 d. Sprendimo *De Boer Buizon prieš Tarybą ir Komisiją*, 81/86, Rink. p. 3677, 9 punktas; 1995 m. rugsėjo 18 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Nölle prieš Tarybą ir Komisiją*, T-167/94, Rink. p. II-2589, 35 punktas).

33 Atsižvelgiant į tai, kad iš tikrųjų ieškovai siekia, kad būtų panaikinti nacionaliniai sprendimai, remiantis tuo, kad jie pagrįsti Austrijos teisės nuostatomis, priimtomis taikant tariamai neteisėtas Pirmosios ir Ketvirtosios įmonių direktyvų nuostatas, kurios yra bendrojo pobūdžio norminiai Bendrijos aktai, šioje byloje reikia manyti, kad Sutartyje numatytoje teisinės gynybos priemonių sistemoje atitinkama teisinė gynybos priemonė yra reikalavimas, kad nacionalinis teismas, į kurį kreiptasi pateikiant ieškinį dėl šių sprendimų, pateiktų prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl ginčijamų nuostatų galiojimo Teisingumo Teismui, kuris vienintelis turi jurisdikciją prireikus pripažinti negaliojimą (žr. šia prasme 2000 m. kovo 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Greenpeace France ir kt.*, C-6/99, Rink. p. I-1651, 54 punktas).

34 To negali paneigti vienintelė ieškovų nurodyta aplinkybė, kad tiek *Oberlandesgericht Linz*, tiek *Oberster Gerichtshof* atmetė jų prašymus.

35 Priešingai, pagal nusistovėjusią teismų praktiką Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų bendradarbiavimo, įtvirtinto EB 234 straipsnyje, atveju tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, kuriam tenka atsakomybė priimti sprendimą, atsižvelgdamas į kiekvienos bylos aplinkybes, gali nuspręsti dėl prejudicinio sprendimo būtinumo

savo sprendimui priimti ir dėl Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų tinkamumo (2001 m. kovo 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *PreussenElektra*, C-379/98, Rink. p. I-2099, 38 punktas; 2003 m. vasario 27 d. Sprendimo *Adolf Truley*, C-373/00, Rink. p. I-1931, 21 punktas ir 2005 m. balandžio 12 d. Sprendimo *Keller*, C-145/03, Rink. p. I-2529, 33 punktas).

36 Iš tiesų kai Bendrijos teisės aiškinimo klausimas iškyla nacionaliniame teisme, kurio sprendimai pagal nacionalinę teisę negali būti toliau apskundžiami, tas teismas pagal EB 234 straipsnio trečiąją pastraipą turi kreiptis į Teisingumo Teismą dėl prejudicinio sprendimo priėmimo. Vis dėlto nepažeidžiant 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendime *Köbler* (C-224/01, Rink. p. I-10239) pateiktų paaiškinimų, kai Bendrijos teisės taikymas yra toks aiškus, kad nėra galimybių kilti pagrįstoms abejonėms (1982 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *CILFIT*, 283/81, Rink. p. 3415, 21 punktas), šis teismas, naudodamasis tik jam priklausančia diskrecija, gali nuspręsti nepateikti Teisingumo Teismui iškilusio klausimo dėl Bendrijos teisės išaiškinimo (2005 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Intermodal Transports*, C-495/03, Rink. p. I-8151, 37 punktas).

37 Juo labiau šis teismas neprivalo tenkinti visų jam pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą dėl Bendrijos akto galiojimo. Iš tiesų nepakanka vienos iš šalių tvirtinimo apie byloje kilusį Bendrijos teisės galiojimo klausimą, kad atitinkamas teismas privalėtų manyti, kad toks klausimas iškilo EB 234 straipsnio prasme (2006 m. sausio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *International Air Transport Association ir kt.*, C-344/04, Rink. p. I-403, 28 punktas). Konkrečiai kalbant, jis gali nuspręsti, kad ginčijamo Bendrijos akto galiojimas nekelia jokių abejonių ir kad nereikia kreiptis į Teisingumo Teismą šiuo klausimu. Taip pat buvo nuspręsta, kad aptariamas teismas gali nagrinėti Bendrijos akto galiojimą ir, jeigu jis šalių nurodytus negaliojimo pagrindus laiko nepagrįstais, atmesti šiuos pagrindus bei priimti sprendimą, kad aktas yra visiškai galiojantis. Iš tiesų tokiais veiksmais jis nekvestionuoja Bendrijos akto (1987 m. spalio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Foto-Frost*, 314/85, Rink. p. 4199, 14 punktas).

38 Naudodamiesi šioje srityje turima išimtine kompetencija, Austrijos nacionaliniai teismai šioje byloje nusprendė, kad ieškovų nurodyti pagrindai, ginčijantys Pirmosios ir Ketvirtosios įmonių direktyvų galiojimą, nepateisina poreikio pateikti prašymą Teisingumo Teismui priimti prejudicinį sprendimą dėl šių direktyvų ginčijamų nuostatų galiojimo.

39 Be to, nagrinėdamas ieškinį dėl žalos atlyginimo Pirmosios instancijos teismas neturi vertinti šio sprendimo tinkamumo. Šio ieškinio priimtinumas suteiktų galimybę ieškovams išvengti tiek to, kad vieninteliai šiuo klausimu kompetentingi nacionaliniai teismai atmetė jų prašymus panaikinti nacionalinius sprendimus dėl baudų, tiek to, kad tie patys teismai atsisakė persiųsti bylą Teisingumo Teismui, o tai pažeistų patį teisminio bendradarbiavimo principą, grindžiantį prejudicinio sprendimo priėmimo procesą. Šiuo atžvilgiu reikia nurodyti, kad patys ieškovai savo rašytiniuose dokumentuose ir per posėdį nurodė, kad jiems šis ieškinys yra vienintelė turima priemonė tiesiogiai kreiptis į Bendrijos teismą dėl ginčijamų nuostatų galiojimo įvertinimo, o tai iškraipo patį ieškinio dėl žalos atlyginimo dalyką.

40 Galiausiai Pirmosios instancijos teismas nurodo, kad Austrijos teismai teisingai nusprendė, kad Pirmosios ir Ketvirtosios direktyvų galiojimas nekelia abejonių.

41 Iš tiesų reikia priminti, kad ieškovų argumentai, visų pirma pagrįsti tariamu komercinės paslapties apsaugos, laisvos konkurencijos ir proporcingumo principų bei nuosavybės teisės ir iš jos išvedamo „privačios autonomijos principo“ pažeidimu, nes Pirmosios instancijos teismas per posėdį konstatavo, kad kaltinimai dėl vienodo požiūrio, įsisteigimo laisvės ir laisvos ekonominės veiklos vykdymo principo

pažeidimo buvo atsiimti. Antra, ieškovai remiasi teisės į asmens duomenų apsaugą ir mokesčių slaptumą pažeidimu. Trečia, jie tvirtina, kad ginčijamos nuostatos pažeidžia teisę neliudyti prieš save. Galiausiai, ketvirta, jie nurodo, kad ginčijamos nuostatos neturi teisinio pagrindo ir pažeistas EB 44 straipsnio 1 dalies g punktas.

42 Pirma, dėl kaltinimų, grindžiamų komercinės paslapties apsaugos, laisvos konkurencijos ir proporcingumo principų bei nuosavybės teisės pažeidimu, pakanka priminti, kad nutartyje *Springer* Teisingumo Teismas turėjo galimybę iš esmės nuspręsti dėl 1990 m. lapkričio 8 d. Tarybos direktyvos 90/605/EEB, iš dalies keičiančios Direktyvą 78/660/EEB dėl metinių atskaitomybių ir Direktyvą 83/349/EEB dėl konsoliduotos atskaitomybės, atsižvelgiant į šių direktyvų taikymo sritį (OL L 317, p. 60), skaitomos kartu su Ketvirtosios įmonių direktyvos 47 straipsniu, galiojimo ir Direktyva 90/605 Ketvirtojoje bendrovių direktyvoje nustatytą pareigą skelbti taiko ir tikrosioms, ir komanditinėms ūkio bendrijoms. Kaip tvirtina Taryba, Teisingumo Teismo aiškinimas šiuo klausimu iš esmės gali būti taikomas kapitalo bendrovėms ir šiems ieškovų kaltinimams.

43 Šiuo pagrindu reikia manyti, jog net darant prielaidą, kad pagrindinėse bylose nagrinėjama pareiga skelbti turi pakankamai tiesioginį ir reikšmingą poveikį naudojimuisi teisėmis, kuriomis remiasi ieškovai, apribojimas, kurį ši pareiga nustato, ypač susijęs su bendrovės teise ypatingus duomenis laikyti paslaptyje, bet kuriuo atveju, atrodo, yra aiškiai pateisintas. Iš tikrųjų, viena vertus, Pirmąja ir Ketvirtąja įmonių direktyvomis nustatytomis priemonėmis siekiama dvejopo EB 44 straipsnio 2 dalies g punkte numatyto bendro ekonominio intereso tikslo, t. y. trečiųjų asmenų apsaugos nuo susijusios su bendrovėmis, kurių garantijos tretiesiems asmenims apribotos tik bendrovės grynąja turto verte, finansinės rizikos ir minimalių vienodų teisinių reikalavimų finansinės informacijos, kurią privalo viešai skelbti tarpusavyje konkuruojančios bendrovės, apimčiai nustatymo Bendri-

joje. Kita vertus, žala, kuri gali kilti dėl pareigos, nustatytos šiose nuostatose skelbimo srityje, iš esmės yra riboto pobūdžio, nes abejotina, ar šios nuostatos gali pakeisti atitinkamų bendrovių konkurencinę padėtį. Galiausiai pačios Ketvirtosios įmonių direktyvos nuostatos, ypač jos 11, 27 ir 44–47 straipsniai, numato galimybę susiaurinti informaciją, kuri turi būti pateikta bendrovių metinėje atskaitomybėje ir metiniame pranešime, neviršijant nustatytų dydžių, susijusių su tam tikrais kriterijais, bei apriboti šių bendrovių atskaitomybės skelbimą, o šios direktyvos 45 straipsniu būtent siekiama išvengti, kad nagrinėjamų duomenų skelbimu nebūtų padaryta didelės žalos atitinkamoms įmonėms. Be to, pagal 46 straipsnį duomenys, kurie būtinai turi būti pateikti metiniame pranešime, taip pat gali būti pateikiami bendrai (žr. šia prasme nutarties *Springer* 49–55 punktus).

44 Iš to išplaukia, kad netgi darant prielaidą, jog ginčijamos nuostatos gali padaryti tam tikros žalos komercinės paslapties apsaugai, laisvos konkurencijos principui ir nuosavybės teisei, jose nustatytos pareigos nagrinėjamoms bendrovėms nėra pernelyg didelė ir netoleruotina intervencija, daranti žalą pačių teisių esmei, ir todėl neturėtų būti laikoma neproporcinga EB 44 straipsnio 2 dalies g punkte numatytam bendrojo intereso tikslui. Tai taip pat taikytina ir tariamam teisės į asmens duomenų apsaugą, kuri apima mokesčių paslapties apsaugą, pažeidimui, net nesant būtinybės nustatyti, ar juridiniai asmenys turi pagrindinę teisę į asmens duomenų apsaugą.

45 Antra, atsižvelgiant į ieškovų nurodytą su jų nuosavomis pajamomis susijusių asmens duomenų apsaugos pažeidimą reikia konstatuoti, kad jeigu pelno (nuostolių) ataskaitos duomenyse, kuriuos privaloma skelbti pagal Pirmąją ir Ketvirtąją įmonių direktyvas, iš tiesų turi būti nurodytos išlaidos personalui (konkrečiai kalbant atlyginimai ir socialinės įmokos pagal Ketvirtosios įmonių direktyvos 23 straipsnio

6 dalies a ir b punktus bei 24 straipsnio 3 dalies a ir b punktus) bei išlaidos administracijos, valdybos ar priežiūros organų nariams darbo užmokesčiui už jų funkcijų vykdymą (Ketvirtosios įmonių direktyvos 43 straipsnio 1 dalies 12 punktas), minėtos direktyvos nenustato jokios pareigos identifikuoti šių pajamų gavėjų ir iš principo nesudaro sąlygų šiems asmenims identifikuoti. Ypač reikia pabrėžti, kad šio 43 straipsnio 1 dalies 12 punktas aiškiai numato, jog numatytas darbo užmokestis turi būti nurodytas kiekvienai kategorijai bendrai. Ieškovai pritarė šioms aplinkybėms per posėdį, tačiau tvirtino, pirma, kad jų atveju nagrinėjamų bendrovių administracijos tarybą sudaro vienas narys, tai yra M. Danzer ir, antra, šios dvi bendrovės turi tik du valdytojus, tai yra M. ir H. Danzer. Atsižvelgiant į tai, kad kompetentinguose Austrijos teismuose tvarkomas bendrovių registras (*Firmenbuch*) nurodo bendrovių dalininkų ir valdytojų tapatybes, todėl ieškovų pelnas netiesiogiai gali būti nustatytas.

46 Darant prielaidą, kad tokios aplinkybės yra nustatytos, pakanka nurodyti, kad ne pats Ketvirtosios įmonių direktyvos 43 straipsnio 1 dalies 12 punktas suteikia galimybę atskleisti ieškovų atlyginimus ir todėl pažeidžia nurodytas pagrindines teises, o tai, kad, pirma, dalininkų ir valdytojų tapatybės yra paskelbtos *Firmenbuch*, ir, antra, kad M. Danzer yra vienintelis nagrinėjamų bendrovių administracijos tarybos narys, ir M. ir H. Danzer yra vieninteliai jų valdytojai. Taip pat dėl šių skirtingų veiksnių, neatitinkančių ginčijamų nuostatų reikalavimų, derinio galima atskleisti ieškovų darbo užmokesčius. Iš to išplaukia, kad tariama žala, kurią ieškovai gali patirti dėl ginčijamose nuostatose numatyto reikalavimo skelbti, nėra tiesiogiai priskirtina minėtoms nuostatoms.

47 Trečia, dėl duplike nurodyto tariamo teisės neliudyti prieš save patį, numatytos 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytoje Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje (EŽTK), pažeidimo, netgi neišnagrinėjus, ar šie

argumentai priimtini, nes jie tiesiogiai susiję su vienu iš ieškinyje nurodytų kaltinimų, pakanka nurodyti, kad netgi jei toks principas egzistuoja, kuriuo gali pasinaudoti juridiniai asmenys, norint jį taikyti turi būti pateiktas baudžiamasis kaltinimas plačiąja prasme, kurį Europos žmogaus teisių teismas apibrėžia kaip kompetentingos valdžios institucijos oficialų pranešimą dėl kaltinimo padarius baudžiamąją veiką ar tam tikrais atvejais dėl kitų priemonių, nurodančių tokį kaltinimą ir turinčių didelių pasekmių kaltinamojo padėčiai (1984 m. vasario 21 d. Europos žmogaus teisių teismo sprendimas *Oztürk prieš Vokietiją*, serija A Nr. 73, § 55).

48 Be to, reikia konstatuoti, kad bendrąja prasme ginčijamomis nuostatomis nagrinėjamoms bendrovėms nustatyta pareiga skelbti jų metines atskaitomybes niekaip nesusijusi su ieškovams pateiktu kaltinimu ir pati savaime nereiškia jokio kaltinimo jų atžvilgiu. Šiomis aplinkybėmis ieškovai negali būti laikomi kaltinamuoju ar įtariamuoju pirmiau cituotos Europos žmogaus teisių teismo praktikos prasme. Iš to išplaukia, kad jie negali remtis teise neliudyti prieš save.

49 Galiausiai, ketvirta, dėl tariamo ginčijamų nuostatų teisinio pagrindo nebuvimo ir dėl EB 44 straipsnio 2 dalies g punkto pažeidimo, net jeigu šie kaltinimai susiję su teisės taisykle, suteikiančia asmenims teises, reikia konstatuoti, jog jie grindžiami klaidinga prielaida, kad direktyva dėl derinimo negali nustatyti naujų anksčiau skirtingose valstybių narių teisės sistemose nebuvusių nuostatų. Kalbant apie direktyvas, kurių pagrindas yra EB 44 straipsnis, teisės aktų derinimo tikslas yra panaikinti įsisteigimo laisvės kliūtis, atsirandančias dėl skirtingo Bendriją steigiančių valstybių narių reglamentavimo, ypač kalbant apie EB 44 straipsnio 2 dalies g punkte

numatytą tikslą – minimalius vienodus teisinius tarpusavyje konkuruojančių bendrovių viešai skelbtinos finansinės informacijos apimties reikalavimus. Šio tikslo siekimas gali reikšti, kad valstybės narės turi tiek panaikinti tam tikras nacionalines nuostatas, tiek priimti naujas nuostatas, remiantis minėtoje direktyvoje įtvirtintais tikslais, ir tai atlikti siekiant nustatyti lygiavertes įstatymų ir kitų teisės aktų sąlygas visoje Bendrijos teritorijoje.

50 Dėl ieškovų argumento kad tik reglamentas, skirtingai nei direktyva, leidžia Bendrijoje nustatyti taisykles, kurių anksčiau nebuvo valstybių narių teisės sistemose, reikia konstatuoti, kad tai yra paprasčiausias tvirtinimas, neturintis jokio teisinio pagrindo. Iš tiesų pagal EB 249 straipsnio antrąją ir trečiąją pastraipas, reglamentas ir direktyva skiriasi tuo, kad reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse, o direktyva įpareigoja visas valstybes nares, kurioms ji skirta, siektino tikslo atžvilgiu, bet formos ir priemonių klausimus palieka nacionalinės valdžios institucijų kompetencijai. Taigi ieškovų daromas skirtumas pagal tai, ar nacionalinės nuostatos anksčiau buvo, ar ne, akivaizdžiai neturi jokios reikšmės šioje byloje.

51 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad ieškovų kaltinimai negali užginčyti ginčijamų nuostatų teisėtumo, ir kad Austrijos teismai teisingai nusprendė, jog vien tik minėtų nuostatų galiojimo užginčijimo nacionaliniuose teismuose nepakanka pagrįsti prejudicinio klausimo pateikimą Teisingumo Teismui.

52 Bet kuriuo atveju reikia konstatuoti, kad dėl šio sprendimo 41–50 punktuose išdėstytų priežasčių šis ieškinys dėl žalos atlyginimo turi taip pat būti atmestas kaip nepagrįstas. Ieškovams nesugebėjus įrodyti, kad ginčijamos nuostatos neteisėtos, tai, kad pastarąsias priėmė Taryba, neturi būti laikoma klaidingu elgesiu, dėl kurio gali atsirasti Bendrijos atsakomybė. Juo labiau taip yra, nes, kaip Teisingumo Teismas ir Pirmosios instancijos teismas nusprendė Bendrijos atsakomybės srityje dėl privalomų norminių aktų, kuriuose numatomos ekonominės politikos priemonės, kurių parengimui Bendrijos institucijos taip pat turi didelę diskreciją (šio sprendimo 27 punkte minėto sprendimo *Zuckerfabrik Schöppenstedt prieš Tarybą* 11 punktas; 1995 m. gruodžio 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Exporteurs in Levende Varkens ir kt. prieš Komisiją*, T-481/93 ir T-484/93, Rink. p. II-2941, 81 punktas; 1997 m. balandžio 15 d. Sprendimo *Schröder ir kt. prieš Komisiją*, T-390/94, Rink. p. II-501, 62 ir 63 punktai ir 2002 m. vasario 20 d. Sprendimo *Förde-Reederei prieš Tarybą ir Komisiją*, T-170/00, Rink. p. II-515, 46 punktas), vien tik derinimo direktyvos neteisėtumo nepakanka, kad kiltų Bendrijos deliktinė atsakomybė, nes ši atsakomybė gali kilti, tik jei padarytas pakankamai akivaizdus viršesnės teisės normos, ginančios privačių asmenų teises, pažeidimas (žr. šia prasme 1991 m. balandžio 18 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Assurances du crédit prieš Tarybą ir Komisiją*, C-63/89, Rink. p. I-1799, 12 punktą ir 2000 m. liepos 4 d. Sprendimo *Bergaderm et Goupil prieš Komisiją*, C-352/98 P, Rink. p. I-5291, 42 punktą).

53 Iš viso to, kas pasakyta, matyti, kad ieškinys turi būti atmestas kaip nepriimtinas ir bet kuriuo atveju nepagrįstas, nesant reikalo tenkinti ieškovų pateikto prašymo dėl ekspertizės.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

54 Pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to prašė. Kadangi ieškovai pralaimėjo bylą, jie turi padengti Tarybos išlaidas pagal jos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Priteisti iš ieškovų padengti savo ir Tarybos bylinėjimosi išlaidas.

Jaeger Tiili Czúcz

Paskelbta 2006 m. birželio 21 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Sekretorius

E. Coulon

Pirmininkas

M. Jaeger